

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięcznie z przyniesieniem 175 mk., w agencjach miesięcznie 160 mk. Numer pojedynczy 7 mk. niedzielny 10 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATÓW,
MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH

SA PRAWOMOCNE.

Cena ogłosz.: za 1-lam. wiersz petyt. 10 mk., w części urzędowej lub reklamowej 20 mk. Adr. Admin. i Red. Śmigiel - Wielkopolska. Pocztkont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu nr. 160 006, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

Część nieurzędowa,
za którą władza nie bierze odpowiedzialności

Z komisji skarbowo-budżetowej.

Warszawa, 13. stycznia.

Na dzisiejszym posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej minister Michalski przedłożył sprawozdanie z gospodarki finansowej.

Wzrost zadłużenia skarbu państwowego w P. K. K. P. w roku ubiegłym zmalał, we wrześniu dług wynosił 20 miliardów, w październiku 20 i pół miljarda, w listopadzie 15 miliardów a w grudniu — 7 miliardów mkp. Zmniejszenie się zadłużenia przypisuje minister Michalski wzmoczeniu się wpływu podatków, które w pierwszym kwartale 1921 roku wynosiły 4 miljardy, drugim kwartale 8 milj., w trzecim — 15 milj., a w czwartym — około 20 miliardów. Emisja banknotów została zwiększona także na cele produkcji, na redyskonto weksli pożyczek i tym podobnych operacji, które wyniosły 25 procent ogólnej emisji banknotów.

W przytoczonym szeregu pokryć, posiadanych przez P. K. K. P. w monetach złotych i srebrnych i w walutach obcych minister Michalski stwierdził, że obecnie znajduje się w obiegu około 109 i pół milionów marek niemieckich.

Do zabezpieczenia tego nie są włączone: znaczna część daru na skarb narodowy, złoto i srebro w sztabach, oraz sumy należne w złocie od banku byłej monarchii austro-węgierskiej i sowdepji.

W zakresie oszczędności zmniejszono ilość urzędników na placówkach zagranicznych o 215, zlikwidowano zagraniczne placówki wojskowe, oraz aprowizacyjne, zwolniono również w kraju kilka tysięcy urzędników wojewódzkich.

Rewizje oszczędnościowe w D. O. K. dały wyniki bardzo dodatnie.

Dyrektor departamentu Dr. Zaczek przedstawił stan prac nad budżetem na rok 1922, przewidywany deficyt w przyszłym roku wyniesie 100 miliardów marek, to znaczy tyle, co w roku ubiegłym.

Po wysłuchaniu sprawozdania dyrektora departamentu kasowego komisja postanowiła zająć się sprawą rozpatrzenia budżetu z roku 1921 łącznie z budżetem roku 1922.

Wilno w Lidze Narodów.

Sekretarjat Ligi Narodów przygotował przed posiedzeniem Rady Ligi, rozpoczętym wczoraj, następującą notatkę, przedstawiającą ze stanowiska Ligi obecny stan sprawy wileńskiej:

„Posiedzenie 16-ste Rady Ligi w styczniu 1922.
— Dokument 1. 19. — Zatarg polsko-litewski.

1. Stanowisko obu stron po zaleceniu Rady Ligi. — Rokowania bezpośrednie, które toczyły się w r. 1921 między obiema stronami, pod przewodnictwem p. Hymans'a doprowadziły do opracowania projektu układu, który został przyjęty przez Radę i przez Zgromadzenie Ligi. Rząd Polski nie nadesłał wogóle odpowiedzi pisemnej na zalecenie Rady Ligi, ale delegat polski na Zgromadzeniu oświadczył, że projekt polubowny p. Hymans'a nie może być narzucony w tej postaci i że byłoby rzeczą ubolewania godną, gdyby to postanowienie utrzymano w mocy. A Rząd Litewski doniósł, iż nie uważa, by mógł przyjąć załatwienie zalecone przez Radę. Jest rzeczą Rady przyjęcie do wiadomości tych odmów, które zdają się kłaść kres postępowaniu ugodowemu (qui paraisent mettre fin à la procédure de conciliation) przyjętemu przez Radę w uchwale z dnia 3-go marca 1921.

2. Wycofanie Wojskowej Komisji Kontrolującej. — Rada postanowiła we wrześniu 1921 zatrzymać jeszcze na pewien czas Wojsk. Komisja Kontr. której zadaniem od r. 1920 było utrzymanie porządku na obszarze spornym. Następnie pułk. Chardigny, któremu Rada postanowiła powierzyć ustalenie daty wycofania, zawiadomił oba Rządy, że Komisja nie może już na długo przeciągać swego pobytu i musi wkrótce zaprzestać swych prac. Rzeczą Rady będzie zbadanie zarządzeń, które należałoby powziąć dla uniknięcia odnowienia kroków nieprzyjacielskich.

3. Stan rzeczy polityczny w Wileńszczyźnie. — Rząd Polski zawiadomił dnia 1-go grudnia, że generał

Zeligowski opuścił obszar wileński. Przed swym odjazdem generał Zeligowski nadał dekretem funkcje Prezydenta Tymcz. Komisji Rząd. Wileńskiej p. Meysztowiczowi, pochodzącemu z tego obszaru, oraz zarządził wybory w Wileńszczyźnie na dzień 8-my stycznia. Rząd Litewski wniósł protest przeciw tym wyborom, oświadczając, że uważa je za niebyłe. Protest ten wniesiony został w porządek obrad obecnych Rady Ligi.

4. Sprawy mniejszości. — Rząd Litewski zwrócił uwagę Rady na los żywiołu litewskiego w Wileńszczyźnie wskutek zarządzeń władz polskich. Rząd Polski przypomniał z tego powodu, że los mniejszości polskiej na Litwie wywołał zażalenia przedstawione już Lidze Narodów. Rada Ligi zbada zapewne sposoby załatwienia sprawy mniejszości w Wileńszczyźnie (dans la region de Vilna, mówi ta notatka urzędowa, a zatem tylko tam a nie w Litwie Kowieńskiej?).

5. Strefa neutralna w Suwalszczyźnie. — Rząd Litewski w nocy do Sekretarza Jeneralnego Ligi zalił się na naruszenie postanowień Wojsk. Kontr. przez wojska polskie. Noty tej nie zdołano podać do wiadomości przedstawiciela polskiego przy Sekretarjacie Ligi przed końcem grudnia. Wobec tego delegacja polska zastrzegła sobie późniejsze przedstawienie wyjaśnień, które uzna za potrzebne.

Razem więc poddano pod obrady obecnego zebrania Rady Ligi sporo spraw wileńskich.

Druk banknotów.

Krajowa Kasa Pożyczkowa ogłasza stan swoich rachunków zamkniętych z dniem 31 grudnia z. r., które rzucają wiele światła na gospodarkę skarbową Państwa, wykazując wysokość i szybkość jego zadłużania się w tej instytucji.

Z rachunków tych wynika, że z początkiem r. 1921 wynosił dług Państwa w P. K. K. P. 59 miliardów 626 milionów, z końcem zaś tego roku doszedł do 221 miliardów marek. W ciągu zatem ostatniego roku wydrukowała P. K. K. P. i pożyczyla Skarbowi 161 miliardów 575 milion. marek banknotami na pokrycie budżetowych potrzeb państwowych, których Rząd z innych swoich wpływów zaspokoić nie mógł. Z tej ostatniej sumy otrzymało Ministerstwo Skarbu:

W pierwszym kwartale 34, w drugim 37, w trzecim 47,375, w czwartym 43 miliardów marek.

Rząd nie miał prawa zadłużyć się do tej sumy w P. K. K. P., albowiem ustawa z 8 lipca z. r. zezwoliła mu na zaciągnięcia takiej pożyczki do łącznej kwoty 150 miliardów, która była wyczerpana z tą chwilą, gdy do sumy 59 miliardów 625 milionów dłużnej w dniu 1 stycznia z. r. dobrał dalszych 90 miliardów 375 milionów. Dla reszty zaciągniętej pożyczki, która to reszta z końcem minionego roku wynosiła z górą 70 miliardów, nie uzyskał Rząd ustawowego ze strony Sejmu upoważnienia.

W czwartym kwartale pożyczyl Skarb o cztery miljardy mniej niż w kwartale trzecim, ale czy z tego faktu można wnosić (nie mając wykazu uszczelnionych przez państwo wydatków), że wydatki państwowe się w tym czasie zmniejszyły i że gospodarka szła się oszczędniejszą.

Wniosek taki byłby nietrafny i prowadziłby do ludzenia społeczeństwa i usypiania jego czujności.

Co było przyczyną, że Skarb mógł w mniejszym stopniu uciekać się do pożyczek w banknotach P. K. K. P.?

Przedewszystkiem to, że w ostatnim kwartale z. r. rozporządzał większymi niż poprzednio wpływami, jak wskazuje wzrost wpływów skarbowych, które w lipcu wynosiły 3,7, a już we wrześniu (ostatnie znane cyfry z tego pochodzą miesiąca) przekroczyły 7 miliardów.

Również przez sprzedaż biletów skarbowych drugiej emisji w kwocie 15 miliardów zmniejszyła się konieczność Skarbu sięgania do banknotów z P. K. K. P., a te bilety, które płatne są 1 lutego b. r., nie wiele różnią się w omawianym względzie od pożyczek banknotowych P. K. K. P. i dla zobrazowania wysokości poczynionych w czwartym kwartale wydatków winny być do cyfry 43 miliardów pożyczonych banknotów doliczone.

W każdym razie wydatki państwowe w tym okresie były daleko większe, niż przewidywał je

preliminarz budżetowy na r. 1921. Ministerstwo zaś Skarbu nawet nie uważało za stosowne uzupełnić ten preliminarz i zażądać dodatkowych od Sejmu kredytów, jak to czynili wszyscy poprzednicy obecnego p. Ministra.

Pomoc dla zdemobilizowanych oficerów.

Losiem zdemobilizowanych oficerów, których przeszło 12 tysięcy trzeba przywrócić służbie cywilnej, zajął się zorganizowany w tym celu Komitet Obywatelski Pomocy dla zdemobilizowanych oficerów, do którego weszli przedstawiciele instytucji społecznych, zawodowych, władz państwowych i wojskowych.

Należy się liczyć z tem, że główna fala demobilizantów będzie ciążyła ku stolicy. Komitet tedy przystąpił niezwłocznie do zorganizowania najracjonalniejszej pomocy.

Pomoc ta nie może iść po linii filantropji, wychodząc z założenia, że skoro w chwilach krytycznych społeczeństwo powołało wszystkich pod broń, to dziś toż społeczeństwo powinno konsekwentnie tym zasłużonym obrońcom kraju dać broń do ręki w postaci umiejętności fachowych, aby mogli zdobyć pracę i byt na polu służby cywilnej. To jest elementarnym obowiązkiem społeczeństwa, władze państwowe, które zresztą z całą życzliwością poczynania Komitetu popierają, formalnie jednak demobilizantami zaopiekować się nie mogą, gdyż to nie jest ich atrybucją. Ze społeczeństwa wyszli oni na front, społeczeństwo cywilne powinno wchłonąć ich z powrotem.

Komitet dokłada starań, aby tym zadaniem sprostać, w myśl powyższych założeń postanowił dać możliwość uzupełnienia wykształcenia zawodowego na 4 miesięcznych kursach całodziennych, gdzie słuchacze prócz teoretycznych podstaw państwowości, prawa i ekonomji zdobędą umiejętności praktyczne w postaci rachunkowości, księgowości i korespondencji handlowej, współdziałczości, stenografji i pisanja na maszynie. Kursy te otwarte będą w dniu 7 stycznia, przyczem Komitet zapewnił sobie wybitniejsze siły fachowe w charakterze wykładowców.

Ponieważ integralną częścią wykładów jest zabezpieczenie słuchaczom bytu i dachu nad głową na okres trwania kursów, pierwszą troską Komitetu było utworzenie schroniska z całkowitem utrzymaniem, co tymczasowo z obliczeniem na 150 osób zostało już dokonane w specjalnie przysposobionym lokalu przy ulicy Koszykowej Nr. 82.

Obecnie troską Komitetu jest zaopatrzenie pensjonarzy w ubrania cywilne i czynione w tym celu kroki, aby zaopatrzyć się w odpowiednie materiały i zapewnić sobie robotę krawiecką. Prócz tego utworzona została Sekcja finansowa, która już rozpoczęła akcję zbierania środków materialnych i Sekcja pośrednictwa pracy, która kandydatów już przygotowanych odpowiednio umieszcza na posadach. Intencją Komitetu jest, aby na jego wzór utworzyły się samodzielne Komitety z takimże programem działalności w innych miastach Państwa, co powstrzyma częściowo falę demobilizantów ciężących ku Warszawie, dając im odpowiednią pomoc obywatelską na miejscu.

W tym celu Komitet przy poparciu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zwrócił się z odpowiednią odezwą do pp. Wojewodów, podczas ich ostatniej bytności na Zjeździe w Warszawie i uzyskał obietnicę ich inicyjatywy w tym kierunku.

Biuro Komitetu mieści się przy placu Napoleona Nr. 10. (w gmachu dawnej poczty) w lewym skrzydle, I piętro, jest otwarte do godz. 4-tej i udziela informacji telefonicznie (Nr. 33-49). Wszelkie wpłaty na rachunek Komitetu przyjmuje Poczta Kasa Oszczędności na rachunek czekowy Nr. 30206.

O stanie wpływów i obrocie funduszami Komitet w czasie właściwym nie omieszka dać publicznego sprawozdania.

Niebieski ptak przed sądem.

W sądzie wojskowym w Warszawie rozpoczęła się wczoraj rozprawa główna przeciw podehorązemu Alfredowi hr. Lubińskiemu vel Janowi Zawidowskiemu z komisji likwidacyjnej 1. Armji, oskarżonemu o krociowe defraudacje. Rozprawom przewodniczy Szeł sądu płk. dr. Daniec, prokuraturę zastępuje mjr.

